

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 517
van **SUZY WOUTERS**
datum: 23 maart 2021

aan **WOUTER BEKE**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Preventie grensoverschrijdend gedrag - Vervolg campagne 'Is 't oké?'

Op 7 januari 2021 stelde collega Adeline Blancquaert al een schriftelijke vraag (nr. 272) over de preventie van grensoverschrijdend gedrag. In zijn antwoord gaf de minister aan dat Sensoa werkt aan het vervolg van de campagne 'Is 't oké?' rond seksueel grensoverschrijdend gedrag, die gelanceerd werd in 2019. In dat vervolg zou er gefocust worden op de positieve rol die omstanders kunnen spelen bij gevallen van grensoverschrijdend gedrag in de publieke ruimte. De focus ligt zowel op het algemene publiek als op specifieke organisaties en doelgroepen.

1. Kan de minister de huidige stand van zaken van deze campagne duiden?
2. Wanneer zal de campagne gelanceerd worden?
3. Welke organisaties zullen hieromtrent een vorming krijgen?
4. Welke doelstelling heeft men voor ogen bij het opzetten van de campagne?
5. Welke andere campagnes plant de minister in de nabije toekomst nog omtrent dit thema?

ANTWOORD

op vraag nr. 517 van 23 maart 2021

van **SUZY WOUTERS**

1. De vervolgcampagne 'Is 't OK?' is volop in voorbereiding om 2-ledig te kunnen lanceren: in oktober 2021 een beperkte vervolgcampagne en in 2025 een grote publiekscampagne (onder voorbehoud van goedkeuring). Ter voorbereiding heeft Sensoa alvast een uitgebreid literatuuronderzoek gevoerd omtrent het zogenaamde 'omstandereffect' en werden ook focusgroepen georganiseerd. De vervolgcampagne dit najaar zal uit twee delen bestaan, een publieksluik aan de ene kant en een luik voor intermediairs, tussenpersonen, aan de andere kant.
2. Sensoa mikt op 19 oktober 2021 als streefdatum voor lancering.
3. Voor de vervolgcampagne verkent Sensoa momenteel de piste om, voor het luik naar publiek, opnieuw samen te werken met Zij-kant vzw en Zijn vzw, welke ook bij de vorige campagne in 2019 betrokken waren. Als die samenwerking er opnieuw komt, dan zullen deze organisaties zelf met universiteiten en hogescholen contact opnemen en het terreinwerk voeren, in dialoog met de studenten. Verder werkt Sensoa samen met verschillende andere organisaties om het luik naar de intermediairs in te vullen. Zo plant Sensoa 'Training of trainers' (TOT) met spilfiguren in bepaalde settings zoals bv. uitbaters van uitgaansgelegenheden, barpersoneel, festivalvrijwilligers, vormingswerkers, enz. Organisaties als Pimento, de Vereniging voor Alcohol en andere Drugs en de steden Antwerpen en Gent zijn al in overleg met Sensoa om dergelijke 'Training of trainers' te organiseren. Mogelijk komen hier nog organisaties bij naarmate de voorbereidingen van de campagne verder vorderen. In ieder geval kan men opmerken dat er een verhoogde aandacht, awareness, voor de problematiek van seksueel grensoverschrijdend gedrag gegroeid is en dat in verschillende settings de intentie groeit om er iets mee te doen.
4. De doelstellingen verschillen afhankelijk van de doelgroep. Wat de publiekscampagne betreft, deze informeert en sensibiliseert jongeren en jongvolwassenen over seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dat draagt bij tot een grotere alertheid voor seksueel grensoverschrijdend gedrag en helpt hen de situatie te interpreteren als een situatie waarin nood is aan een interventie. Daarnaast krijgen jongeren en jongvolwassenen concrete 'handvatten' (tips) aangereikt om te kunnen reageren als ze geconfronteerd worden met een situatie van grensoverschrijdend gedrag. De concrete doelstellingen voor de TOT en de omstandertrainingen kunnen als volgt omschreven worden. De personen die de TOT volgden:
 - voelen zich in staat om de omstandertraining te geven;
 - kunnen seksueel grensoverschrijdend gedrag herkennen;
 - zijn van mening dat ze als omstander een verantwoordelijkheid hebben om in te grijpen. Daarbij wil men inspelen op de veranderbare factoren: gedeelde verantwoordelijkheid (omstandereffect), victim blaming, stereotypen omtrent wie als omstander kan ingrijpen;
 - hebben de kennis en vaardigheden om in te grijpen;
 - hebben de intentie en zien zichzelf in staat om in te grijpen;
5. Er is vanuit het preventieve gezondheidsbeleid geen andere campagne rond seksueel grensoverschrijdend gedrag gepland buiten de Is 't OK?- campagne. Wel kunnen we

nog vermelden dat Sensoa nog andere initiatieven plant rond seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Sensoa brengt meerdere keren per jaar alle organisaties die in Vlaanderen werken rond het thema, zij het naar het brede publiek, zij het naar plegers of slachtoffers, samen in het platform seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dat helpt om planningen op elkaar af te stemmen en samen te werken.

Voor beleidsmakers van organisaties en instellingen waar volwassenen verblijven of werken, lanceerde Sensoa recent Grenswijs.be. Deze site helpt organisaties een beleid rond integriteit en grensoverschrijdend gedrag uit te werken. Zo leer je als beleidsmaker agressie, pesten of seksueel grensoverschrijdend gedrag gepast aanpakken en voorkomen. Het instrument werd op vraag van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en met steun van het Agentschap Zorg en Gezondheid, ontwikkeld door Sensoa, Icoba en Pimento.

Daarnaast ontwikkelde Sensoa ook het Vlaggensysteem voor volwassenen. Dat geeft professionals die met volwassenen werken, een antwoord op de vraag: wat te doen met seksueel (grensoverschrijdend) gedrag? Het vlaggensysteem voor volwassenen komt er op vraag van professionals. Het komt tegemoet aan de nood in zorgsectoren (zoals ouderenzorg of thuiszorg), zorg voor specifieke doelgroepen (zoals asielzoekers of mensen met verstandelijke beperking), maar ook andere sectoren zoals als cultuur en media, sport en vrije tijd, werk en zelfs in thuissituaties (huiselijk geweld, seksueel misbruik en geweld tegen kinderen).

Ten slotte blijft Sensoa aandacht schenken aan seksueel grensoverschrijdend gedrag in haar aanbod voor relationele en seksuele vorming in het onderwijs. Rond dit thema biedt Sensoa lestitips en lesmateriaal aan, met leerdoelen en leerlijnen die aansluiten bij de eindtermen voor het secundair onderwijs. Alles daarover is terug te vinden via <https://www.sensoa.be/lesgeven-over-grenzen-en-weerbaarheid>.